

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
"ІНСТИТУТ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН
ім. В. П. КОМІСАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ"

04114, Київ
вул. Вишгородська, 69

Тел. 430-36-94
Факс (044) 428-19-96

19.03.2020 № 01-06/02/332

Довідка

**про творчий внесок Большової Олени Василівни у цикл робіт
„Сучасні принципи діагностики і лікування метаболічних розладів,
зумовлених ожирінням, представлених на здобуття Державної премії
України 2020 р. в галузі науки і техніки**

З початку 2000-х років наукові напрямки досліджень професора О.В. Большової пов'язані з вивченням етіопатогенезу, клінічних особливостей, фізичного та статевого розвитку, гормонального і мікроелементного станів, ліпідного та вуглеводного обмінів при гіпоталамо-гіпофізарній дисфункції, цукровому діабеті та ожирінні в дитячому та підлітковому віці, з удосконаленням методів діагностики та розробкою оптимальних алгоритмів ранньої діагностики, профілактики та лікування виявлених порушень.

В рамках виконання наукових проектів НАМН України: «Вивчити етіопатогенез та клінічні особливості фізичного та статевого розвитку при соматотропін- та гонадотропінзалежних ендокринопатіях у дітей та підлітків, удосконалення методів діагностики та лікування» (2010-2012 рр.), «Вивчити особливості гормонального і мікроелементного станів, ліпідного та вуглеводного обмінів при гіпоталамо-гіпофізарній дисфункції в дитячому та підлітковому віці, розробити оптимальні алгоритми ранньої діагностики, профілактики та лікування виявлених порушень» (2013-2015 рр.), «Наукове обґрунтування та удосконалення діагностики і лікування ендокринопатій у дитячому та підлітковому віці на основі вивчення пріоритетних етіопатогенетичних факторів» (2016-2018 рр.), «Вивчити стан системи гормон росту/ростові фактори у дітей та підлітків в залежності від забезпеченості вітаміном D» (2019-2021 рр.) було отримано результати, які дозволили виділити напрямок подальших наукових досліджень. Останні роки проводиться розробка нових технологій діагностики і лікування метаболічного синдрому, надлишкової маси тіла та ожиріння у дітей і підлітків на тлі дисфункції гіпоталамусу. Вивчаються особливості фізичного розвитку таких дітей, стан вуглеводного та ліпідного обмінів, інсулінорезистентності в залежності від форми та ступеню ожиріння. Особлива увага в наукових дослідженнях Большової О.В. приділяється підлітковому ожирінню, частота якого нестримно зростає останні роки.

Під керівництвом та за безпосередньою участю професора Большової О.В. проводяться наукові дослідження стану системи гормон росту/ростові фактори/грелін у пацієнтів з різними формами ожиріння на тлі дисфункції гіпоталамусу, серцево-судинної

системи та ліпідного обміну у дітей та підлітків, хворих на ізольовану та множинну недостатність гормонів гіпофізу з надлишковою масою тіла та ожирінням, визначені фактори ризику розвитку ожиріння на тлі дисфункції гіпоталамусу та цукрового діабету 2 типу у дітей та підлітків та їх значення в діагностичному алгоритмі ендокринопатій у дітей і підлітків; вивчено вплив коморбідних станів при цукровому діабеті у дітей та підлітків, вивчені фактори кардіо-васкулярного ризику у молодих дорослих з соматотропною недостатністю та надлишковою масою тіла. Встановлено, що у підлітків з ожирінням гіпогредлінемія обумовлена гіперінсулінемією та інсулінорезистентністю, та, відповідно, бере участь у розвитку гормонально-метаболічних порушень. У підлітків з ожирінням на тлі гіпоталамо-гіпофізарної дисфункції визначені кореляційні взаємовідносини між показниками греліну, гормону росту та ІФР-1 в плазмі крові. При вивченні розладів гіпоталамусу у дітей і підлітків, визначено, що у дітей з ожирінням спостерігаються порушення ліпідного та вуглеводного обмінів, порушення стану серцево-судинної системи. Раннє виявлення порушення толерантності до вуглеводів, гіперінсулінемії та інсулінорезистентності у хворих з ожирінням дозволяє збільшити ефективність лікування та профілактику цукрового діабету і серцево-судинних захворювань.

Отримані результати стали основою для обґрунтування оптимальних підходів до терапії виявлених при ожирінні гормональних та метаболічних порушень. Результати досліджень використовуються в навчальному процесі на кафедрі ендокринології Національної Академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика; на кафедрах педіатрії №5 та №4 Національного медичного університету ім. акад. О. О. Богомольця, а також впроваджені в практичну діяльність дитячих обласних та районних лікарень.

Наукові дослідження двічі були відзначені Грамотою Академії медичних наук України.

Дійсний член Асоціації клінічних ендокринологів України, член редколегії журналів «Ендокринологія», «Міжнародний ендокринологічний журнал», «Український журнал дитячої ендокринології». Під керівництвом Большової О.В. захищено 7 кандидатських та 1 докторська дисертації, виконуються 1 докторська та 2 кандидатських дисертації.

Основні положення за темою викладені у 55 наукових роботах, в тому числі 1 монографії, 5 науково-методичних посібниках для лікарів, лікарів-інтернів та лікарів-слухачів закладів післядипломної освіти вищих навчальних закладів МОЗ України, 3 підручниках для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації, 1 патенті на корисну модель, 2 методичних рекомендаціях, 2 інформаційних листах.

Директор

д.мед.н., професор,

член-кореспондент НАН України,

академік НАМН України

М.Д.Тронько

17.04.2020 № 550/1

на № _____ від _____

Довідка

**про творчий внесок Бурого Олександра Миколайовича у цикл робіт
„Сучасні принципи діагностики та лікування метаболічних розладів,
зумовлених ожирінням”, представлених на здобуття Державної премії
України 2020р. в галузі науки і техніки.**

Бурий Олександр Миколайович доктор медичних наук, завідувач відділенням променевої і функціональної діагностики та ендоскопії ДУ «Національного інституту хірургії та трансплантології імені О.О.Шалімова» НАМН України.

Бурий О.М. засновник та виконавець проекту із запровадження концепції та стратегії мініінвазивного лікування хворих на морбідне ожиріння. Автор новітніх методів мініінвазивного лікування морбідного ожиріння.

Творчий внесок під час виконання даної роботи.

Вперше в Україні впроваджена методика ендоскопічної імплантації балону у шлунок для лікування ожиріння.

Перебування у шлунку балону, об'ємом 600-800 мл призводить до різкого зменшення об'єму їжі, яку вживає пацієнт та втрату ваги в середньому на 25 кг (від 12 до 57 кг) протягом 6-7 місяців. Автором рекомендовано цей метод, як основний, при лікуванні ожиріння так і в аспекті підготовки хворого для подальшого хірургічного лікування.

Бурим О.М. вперше в Україні проведено вивчення морфофункціонального стану шлунку у хворих на морбідне ожиріння. Езофагогастроуденоскопія включена в алгоритм обстеження хворих з морбідним ожирінням, як обов'язковий елемент. При виявленні патології шлунку: ерозії, виразки, поліпи,

проводиться їх обов'язкове передопераційне лікування з включенням сучасних технологій: аргоно-плазмова коагуляція, використання гелій-неонового лазера.

Бурий О.М. автор методики ендоскопічного калібрування манжети, при виконанні бариатричних операцій. Оперативне лікування ожиріння у клініках як України так і світу інколи супроводжується ускладненнями. Найбільш частими ускладненнями є синдром зісковзування манжети, стеноз співустя між «малим» та «великим» шлунком, пролапс манжети у порожнину шлунку, після його бандажування, ерозивно-виразкові зміни гастроентероанастомозу після виконання шунтуючих операцій (А.С. Лаврик, 2010; A.S Alan, 2008). Автором розроблена діагностика та ендоскопічне лікування цих ускладнень (патенти №1797, №23451, №21475). Використання зондового ентерального харчування при синдромі зісковзування бандажу, дає змогу адекватно і своєчасно здійснити корекцію порушень водно-електролітного та білкового обміну речовин. Застосування гелій-неонового лазера в комплексі лікувальних заходів при анастомозиті після шунтування шлунку сприяє зменшенню тривалості відновлення евакуаторної функції шлунку. Автором обґрунтована клінічна та соціально-економічна перевага малоінвазивних ендоскопічних хірургічних втручань для діагностики та лікування хворих із морбідним ожирінням.

Впроваджено в алгоритм діагностики та лікування малоінвазивні методики індивідуального підходу щодо лікування хворих із морбідним ожирінням.

Основні положення роботи викладені у 221 наукових працях і 7-ми патентів на корисні моделі.

Згідно баз даних SCOPUS h-індекс – 1, кількість посилань – 128, Google Scholar h-індекс 5, кількість цитувань – 23.

Довідку про претендента та його підпис засвідчую.

Директор інституту,
доктор медичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії медичних наук України

Бурий О.М.

О.Ю. Усенко

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКА
МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»**

Вул. Володимира Вернадського, 9
49044, Дніпро, Україна
Тел.: +38 (056) 766 48 48
Факс: +38 (056) 766 48 10
e-mail: dsma@dsma.dp.ua
код ЄДРПОУ 02010681

**STATE INSTITUTION
“DNIPROPETROVSK
MEDICAL ACADEMY OF
THE MINISTRY OF
HEALTH OF UKRAINE»**

9 Volodymyra Vernads'kogo St.,
49044, Dnipro, Ukraine
Phone: +38 (056) 766 48 48
fax: +38 (056) 766 48 10
e-mail: dsma@dsma.dp.ua
code ЄDRPOU 02010681

від 25.03.2019 № 729/24/19
на № _____ від _____

Довідка

**про творчий внесок Колесник Тетяни Володимирівни у цикл робіт
«Сучасні принципи діагностики та лікування метаболічних розладів,
зумовлених ожирінням», що представлені на здобуття Державної премії
України 2020 р. в галузі науки і техніки**

З початку 2000-х років наукові напрямки досліджень професора Колесник Т.В. пов'язані з вивченням клініко-генетичних аспектів і хронобіологічних особливостей перебігу та оптимізації лікування артеріальної гіпертензії у хворих з високим ризиком серцево-судинних ускладнень. Нею проводиться розробка нових технологій діагностики розвитку і прогресування артеріальної гіпертензії, оцінка ефективності антигіпертензивної терапії у хворих з метаболічним синдромом, цукровим діабетом та ожирінням. Під керівництвом Колесник Т.В. у 2009 р. захищена кандидатська дисертація Аль-Хамес Мохаммед Аділ Хасан «Особливості діагностики та перебігу артеріальної гіпертензії в поєднанні з метаболічним синдромом». Колесник Т.В. успішно розробила та впровадила на практиці оригінальні способи хронофармакологічного персоналізованого лікування артеріальної гіпертензії у хворих з ожирінням та супутніми метаболічними порушеннями.

За безпосередньою участю професора Колесник Т.В. з 2009 року проводяться наукові дослідження в галузі епідеміології серцево-судинних захворювань. Вона була координатором Українського Популяційного Проекту «Розповсюдженість основних факторів ризику серцево-судинних захворювань у популяції дорослого населення в Україні» (2009 - 2013 рр.).

000106

Особлива увага в наукових дослідженнях Колесник Т.В. приділяється саме хворим з морбідним ожирінням. Визначено особливості впливу бариатричного лікування ожиріння на перебіг артеріальної гіпертензії, рівень периферичного і центрального артеріального тиску та зміни жорсткості артеріальних судин.

Вивчення динаміки змін показників периферичної та центральної гемодинаміки, пружно-еластичних властивостей судинної стінки у пацієнтів з артеріальною гіпертензією та морбідним ожирінням під дією тривалої антигіпертензивної терапії залежно від проведення бариатричного хірургічного лікування дозволило досягти зменшення серцево-судинного та метаболічного ризику. Важливим результатом сумісної роботи мультидисциплінарної команди при застосуванні персоніфікованої хронофармакологічної тактики антигіпертензивного лікування у хворих з морбідним ожирінням та бариатричних методів лікування морбідного ожиріння стала розробка концепції надання сучасної хірургічної допомоги хворим із морбідним ожирінням, що дозволило повернути їх до повноцінного життя, знизити інвалідність та зменшити ризик розвитку серйозних кардіоваскулярних подій у майбутньому.

Вона є дійсним членом Європейського товариства кардіологів, Європейської асоціації превентивної кардіології, Європейської асоціації з серцевої недостатності, Європейського товариства з артеріальної гіпертензії, Європейської ради кардіо-онкологів, Європейської асоціації з кардіоваскулярної візуалізації, Асоціації превентивної та антіейджингової медицини України, Експертної ради з порушень ритму серця Асоціації кардіологів України.

Основні положення роботи викладені у 155 наукових роботах, 1 монографії, 3 навчальних посібниках та 3 патентах на корисні моделі та винаходи.

Ректор ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»,
член-кореспондент НАМН України,
д.м.н., професор

Т.О. Перцева

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
"НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ХІРУРГІЇ ТА ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ
ІМЕНІ О.О. ШАЛІМОВА"
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

STATE INSTITUTE
«SHALIMOV'S NATIONAL
INSTITUTE OF SURGERY AND
TRANSPLANTATION» TO
NATIONAL ACADEMY OF
MEDICAL SCIENCES OF
UKRAINE

Україна, 03680, м. Київ, вул. Героїв Севастополя, 30
Тел. 044-497-13-74. Факс 044-408-19-09

30, Geroyev Sevastopolya str., Kyiv, Ukraine, 03680
Tel. 044-497-13-74. Fax 044-408-19-09

17.04.2020 № 550/2

на № _____ від _____

Довідка

**про творчий внесок Лаврика Андрія Семеновича у цикл робіт
„ Сучасні принципи діагностики та лікування метаболічних розладів,
зумовлених ожирінням ”, представлених на здобуття Державної премії
України 2020 р. в галузі науки і техніки**

З початком впровадження хірургічного лікування ожиріння в Україні наприкінці 80-х років ХХ століття цей напрямок є пріоритетним у практичній та науковій роботі А.С. Лаврика. З його ім'ям пов'язані перші в Україні оперативні втручання на шлунково кишковому тракті з метою лікування морбідного ожиріння. При його безпосередній участі в практику охорони здоров'я України були впровадженні сучасні методи хірургічного лікування важких форм ожиріння та супутніх метаболічних порушень, особливо цукрового діабету 2 типу, що дозволило повернути їх до повноцінного життя та знизити інвалідність та смертність. А.С. Лаврик довів клінічну та соціально-економічну перевагу запропонованих операцій у хворих із морбідним ожирінням та діабетом 2 типу у порівнянні із традиційними консервативними методами лікування.

Лаврик А.С. є одним з провідних спеціалістів з бариатричної хірургії в Україні та за її межами. Ним була створена Асоціація бариатричної хірургії, яка стала повноправним членом всесвітньої асоціації бариатричної та метаболічної хірургії.

А.С. Лаврик Президент Асоціації бариатричної хірургії України. Почесний член Польської та Казахстанської асоціацій з лікування ожиріння та супутніх метаболічних порушень . Дійсний член Міжнародної асоціації хірургії ожиріння (IFSO) та її наукової ради. Неодноразова був відзначений цією організацією за внесок в розвиток бариатричної хірургії в світі. Член спеціалізованої вченої ради при Національному інституті хірургії та трансплантології НАМН України ім. О.О. Шалімова. Заслужений лікар України. Рецензент журналу “Obesity Surgery” Член редколегії журналів Клінічна хірургія, Сучасні хірургічні технології та Східноєвропейська хірургія.

Основні положення роботи викладені у 334 наукових роботах, 11 патентах на корисні моделі та винаходи. Scopus – 28 документів, h-індекс – 1 , кількість цитувань статей – 4. Google scholar – 14 документів, h-індекс – 1.

Лаврик А.С.

Довідку про претендента та його підпис засвідчую

Директор інституту,
доктор медичних наук, професор,
Член-кореспондент Національної
академії медичних наук України

О.Ю. Усенко

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ КАРДІОЛОГІЇ ІМЕНІ АКАДЕМІКА М. Д. СТРАЖЕСКА»
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
(ДУ «ННЦ «Інститут кардіології ім. акад. М. Д. Стражеска» НАМН)

вул. Народного Ополчення, 5, м. Київ, 03680, тел. (044) 275-66-22, факс (044) 275-42-09
E-mail: stragh@bigmir.net, код ЄДРПОУ 02011893

На № _____ № _____
від _____

Довідка

**про творчий внесок Мітченко Олени Іванівни в роботі
„Сучасні принципи діагностики та лікування метаболічних розладів,
зумовлених ожирінням”, представленої на здобуття Державної премії
України 2020 р. в галузі науки і техніки**

Згідно із висновками Всесвітньої організації охорони здоров'я пандемією XXI сторіччя визнано ожиріння та патологічні стани, що з ним пов'язані, насамперед артеріальна гіпертензія, порушення вуглеводного обміну та атерогенна дисліпідемія.

На протязі близько 20 років проф. Мітченко Олена Іванівна напряму займається кардіологічними проблемами ожиріння та метаболічного синдрому та з 2007 року є модератором Робочої групи Асоціації кардіологів України з Метаболічного синдрому, пре діабету, діабету та серцево-судинних захворювань.

З 2007 року Мітченко О.І. є співголовою Українського товариства з атеросклерозу. Під керівництвом проф. Мітченко О.І. виконано цілий ряд науково-дослідних робіт та захищено 12 кандидатських дисертацій, в яких досліджувався широкий спектр проблем, пов'язаних з метаболічним синдромом : це і фармакологічна та хірургічна (баріатрична - разом із проф. Лавриком А.С.) корекція різних степенем ожиріння, це і проблема ожиріння на тлі гіпотиреозу та полікістозу яєчників, це ожиріння у жінок з передчасною та постхірургічною менопаузою, це і діабет та ожиріння як предиктор мультифокального атеросклерозу у хворих, у яких для реваскуляризації міокарду застосовується аортокоронарне шунтування (разом із кардіохірургом академіком А.В.Руденко).

Під керівництвом проф. Мітченко О.І. та проф. Колесник Т.В. в 2009-2013 рр. виконане велике популяційне дослідження 20 факторів серцево-судинного та кардіометаболічного ризику серед міського населення України, другий етап цього дослідження виконано в 2019 році. Проф. Мітченко О.І. є активним учасником Асоціації кардіологів України, Європейського товариства кардіологів, Європейського товариства з атеросклерозу. Є національним координатором виконання програми по створенню Українського реєстру хворих з сімейними гіперхолестеринеміями в рамках європейських реєстрів Screen ProFH Project та EAS-FHSC під егідою Європейського та Міжнародного товариств з атеросклерозу. Є керівником Експертного діагностично-консультативного лікувального центру з діагностики та лікування сімейних гіперхолестеринемій (генетично детермінованих) та резистентних дисліпідемій. Бере активну участь в роботі Європейських та Національних конгресів кардіологів, асоціації кардіологів України, є заступником голови Української кардіологічної школи ім. М.Д. Стражеска, приймає активну участь у організації та проведенні Ліпідних шкіл в різних регіонах України, науково-практичних конференціях з міжнародною участю.

Нагороджена Почесними грамотами Академії медичних наук України та МОЗ України в 2004, 2009, 2011, 2014 рр. за значний особистий внесок у розвиток охорони здоров'я та підготовку висококваліфікованих кадрів Здійснює керівництво навчанням клінічних ординаторів та підготовкою аспірантів.. Під керівництвом Мітченко О.І захищено 12 кандидатських дисертацій. Є науковим керівником запланованих на базі відділу дисліпідемій докторської та двох кандидатських дисертацій, що зараз виконуються. Автор більше 460 наукових праць, 3 монографій, 9 методичних рекомендацій, 25 патентів. До науко метричної бази Scopus внесено 18 робіт автора, загальне число цитувань 1496, *h-індекс* дорівнює 9.

В 2018 році отримала разом з академіком А.В.Руденко Премію імені Стражеско НАН України за монографію «Ішемічна хвороба серця у пацієнтів з цукровим діабетом», яка стала підсумком багаторічного співробітництва з провідною серцево-судинною клінікою Інституту серцево-судинної хірургії ім. М.Амосова та увібрала в себе багаторічний досвід роботи з хворими, які страждають на ІХС, цукровий діабет на тлі метаболічного синдрому. Стаж науково-педагогічної роботи – 43 роки, в тому числі в ДУ ННЦ «Інститут кардіології ім. акад. М.Д. Стражеска » НАМН України 36 років.

**Директор ДУ ННЦ «Інститут кардіології
ім.М.Д.Стражеска» НАМН України,
академік НАМН України**

В.М.Коваленко

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
"ІНСТИТУТ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН
ім. В. П. КОМІСАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ"

04114, Київ
вул. Вишгородська, 69

Тел. 430-36-94
Факс (044) 428-19-96

19.03.2020р. № 02-06/02/2020

Довідка

**про творчий внесок Орленко Валерії Леонідівни у цикл робіт
„Сучасні принципи діагностики та лікування метаболічних розладів,
зумовлених ожирінням”, представлених на здобуття Державної премії
України 2020р. в галузі науки і техніки**

Багаторічні дослідження Орленко В.Л. пов'язані з вивченням особливостей перебігу, діагностики та лікування хворих на цукровий діабет.

В 2013 в інституті ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин ім.В.П.Комісаренка НАМН України» був створений науково-консультативний відділ амбулаторно –профілактичної допомоги хворим з ендокринною патологією (керівник Орленко В.Л.). Основним напрямком роботи стало раннє виявлення ендокринних порушень у осіб з підвищеною вагою та ожирінням, створення концепції та методичних підходів до ведення хворих з підвищеною вагою та ожирінням на тлі ендокринної патології. Вперше було доведено, що надлишкова вага сприяє не тільки розвитку та прогресуванню цукрового діабету, а і швидкому виникненню діабетичних ускладнень, зокрема атеросклеротичних судинних уражень, полінейропатії, офтальмопатії, артропатії.

Вперше було визначено діабетичну артропатію, як одне з розповсюджених ускладнень цукрового діабету, де ожиріння є пріоритетним чинником розвитку ураження суглобів на тлі метаболічних змін, характерних для цукрового діабету. Вперше визначені незалежні і достовірні фактори ризику розвитку, особливості клінічних синдромів, патогенетичні механізми, ранні діагностичні критерії та специфічні методи лікування діабетасоційованих остеоартритів на тлі порушення вуглеводного обміну та неспецифічного запалення, викликаного ожирінням.

На основі вивчення встановлених асоціативних зав'язків було визначено особливу фенотипічну групу хворих з ураженнями суглобів на тлі цукрового діабету. Разом з американськими колегами, Отримані пріоритетні дані щодо ефективності використання аутологічних клітин стромально-васкулярної фракції жирової тканини для лікування критичної ішемії кінцівок у хворих на цукровий діабет з ожирінням.

Вперше був запропонований детальний патогенетично обґрунтований діагностичний алгоритм судинних уражень у хворих з на цукровий діабет з ожирінням. У 2016 році НДР № 508 «Оптимізувати ранню діагностику ендокринних захворювань у осіб з підвищеною масою тіла та ожирінням», яка виконувалась у науково-консультативному відділі (керівник к.м.н. Орленко В.Л.), відзначено дипломом Президії НАМН України, як кращу, яка була виконана у 2016 році.

Особлива увага в наукових дослідженнях Орленко В.Л. приділяється саме хворим з морбідним ожирінням. Було показано, що корекція гормональних порушень на етапі підготовки до бариатричних втручань та після – один з найважливіших факторів успіху хірургічного втручання.

Дійсний член Європейського товариства ендокринологів, Європейської діабетологічної асоціації (EASD), Американської діабетологічної асоціації (ADA). Є членом правління Української асоціації ендокринологів, Української асоціації клінічних ендокринологів

Основні положення роботи викладені у 70 наукових роботах та 3 патентах на корисні моделі та винаходи, є співавтором монографії, 2 посібників, Національних рекомендацій з надання медичної допомоги хворим з цукровим діабетом 1 типу та цукровим діабетом 2 типу, Національних рекомендацій з надання медичної допомоги хворим з гіперпролактинемією. Згідно бази Googl Scholar, h-індекс становить 7.

Директор
д.мед.н., професор,
член-кореспондент НАН України,
академік НАМН України

М.Д.Трощко

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
"ІНСТИТУТ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН
ім. В. П. КОМІСАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ"

04114, Київ
вул. Вишгородська, 69

Тел. 430-36-94
Факс (044) 432-54-57

19.03.2022 № 01-06/02/227

Довідка про творчій внесок в роботу
«Сучасні принципи діагностики та лікування метаболічних розладів,
зумовлених ожирінням»

доктора медичних наук, старшого наукового співробітника
Соколової Любові Костянтинівни

Соколовою Любов'ю Костянтинівною:

Досліджено фактори ризику, способи діагностики і профілактики атеросклеротичних уражень судин у хворих з ожирінням

Вперше встановлена частота класичних факторів ризику у хворих з ангиографічно підтвердженим атеросклеротичним ураженням коронарних артерій.

Представлено теоретичне узагальнення і нове вирішення актуальної науково-практичної проблеми ендокринології - встановлення патогенетичних взаємозв'язків між традиційними чинниками ризику розвитку серцево-судинної патології, показниками хронічного системного запалення, ендотеліальної дисфункції, ліпідного обміну.

Опрацьовані способи оцінки обтяженого перебігу серцево-судинної патології у хворих на цукровий діабет з ожирінням, що дозволяє виділити категорію пацієнтів дуже високого кардіоваскулярного ризику, які страждають на цукровий діабет 1-го та 2-го типу.

На підставі комплексного вивчення основних патогенетичних ланок формування та прогресування серцево-судинної патології у хворих на ЦД 1 та 2 типу, особливостей атеросклеротичного ураження коронарних судин із прижиттєвою оцінкою морфології атеросклеротичної бляшки, стану внутрішньосерцевої гемодинаміки, функціонального стану ендотелію та чинників хронічного неспецифічного запалення обґрунтовані нові положення, які розширюють існуючі уявлення щодо патогенезу ураження серця при ЦД.

Вперше показано, що у пацієнтів з ЦД 2 типу, які характеризуються важчим перебігом ІХС та у тих, що померли внаслідок гострих серцево-судинних подій,

відзначаються найбільш виражені зміни в продукції адипокінів і ступеня інсулінорезистентності у вигляді гіпоадипонектинемії, підвищеного рівня лептину, гіперінсулінемії та вираженості чутливості до інсуліну. Вперше запропоновано використовувати співвідношення адипонектин/лептин в якості предиктора загострення серцево-судинної патології у хворих на ЦД 2 типу.

Вперше зіставлений широкий спектр показників запалення у хворих на серцево-судинні захворювання з особливостями клінічного перебігу та прогнозом. Виявлені зміни показників запалення дозволяють оцінити роль цих чинників у розвитку ускладненого перебігу захворювання та патогенетичні передумови несприятливого наслідку.

Виявлені найбільш несприятливі прогностичні критерії розвитку серцево-судинної патології у хворих на ЦД можуть бути взяті за основу при розробці профілактичних заходів з метою уповільнення прогресування кардіальної патології в осіб, які страждають на ЦД. З тематики попередження розвитку цукрового діабету, серцево-судинної патології за умов інсулінорезистентності видано 72 наукові праці, які безпосередньо стосуються даного циклу робіт

Результати представленої роботи активно впроваджуються Соколовою Л.К. Вона є автором та співавтором більш ніж 100 публікацій, 3 монографій, 2 підручників, Національних рекомендацій з надання медичної допомоги хворим з цукровим діабетом 1 типу та цукровим діабетом 2 типу.

Соколова Л.К. є науковим організатором освітнього проекту «Школа ендокринолога» та «Школа ендокринології для сімейних лікарів». Веде наукову тематику відділу, є керівником наукової теми. Є членом правління Української асоціації ендокринологів, Української асоціації клінічних ендокринологів

Основні результати, які увійшли в дану роботу представлені в монографії, довіднику, методичних рекомендаціях. Згідно бази Google Scholar h-індекс дорівнює 7

Директор

Академік НАМН України, професор

М.Д.Трощко

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
"НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ХІРУРГІЇ ТА ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ
ІМЕНІ О.О. ШАЛІМОВА"
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

STATE INSTITUTE
«SHALIMOV'S NATIONAL
INSTITUTE OF SURGERY AND
TRANSPLANTATION» TO
NATIONAL ACADEMY OF
MEDICAL SCIENCES OF
UKRAINE

Україна, 03680, м. Київ, вул. Героїв Севастополя, 30
Тел. 044-497-13-74. Факс 044-408-19-09

30, Geroyev Sevastopolya str., Kyiv, Ukraine, 03680
Tel. 044-497-13-74. Fax 044-408-19-09

17.04.2020 № 550

на № _____ від _____

Довідка

**про творчий внесок Тивончука Олександра Степановича у цикл робіт
„Сучасні принципи діагностики та лікування метаболічних розладів,
зумовлених ожирінням”, представлених на здобуття Державної премії
України 2020 р. в галузі науки і техніки**

Тивончук Олександр Степанович, головний науковий співробітник відділу торако-абдомінальної хірургії НІХТ імені О.О.Шалімова НАМН України займається питаннями хірургічної корекції ожиріння, цукрового діабету 2 типу та інших супутніх метаболічних розладів з 2000 року.

Творчий внесок під час виконання даної роботи:

Виконавець трьох науково-дослідних тем «Вивчити ефективність гастрорестриктивних операцій в лікуванні морбідного ожиріння» (номер державної реєстрації 0102u000913) з 2002 по 2005 роки, «Вивчити ефективність хірургічної корекції цукрового діабету II типу у хворих на ожиріння» (номер державної реєстрації 0105u008901) з 2006 по 2008 роки та «Вивчення ефективності хірургічної корекції метаболічного синдрому у хворих на ожиріння», № державної реєстрації 0108U011018, 2009–2011 роки. В 2010 році захистив докторську дисертацію на тему: “Шунтування шлунку в хірургічному лікуванні морбідного ожиріння та супутніх метаболічних захворювань”.

Творчий внесок Тивончука О.С. - здійснення порівняльного аналізу метаболічного ефекту різних бариатричних операцій, оцінку їх впливу на перебіг супутніх захворювань, створення хірургічної тактики у хворих на морбідне ожиріння та метаболічний синдром, удосконалення консервативної терапії, визначення показань до застосування мініінвазивних втручань та обґрунтування вибору способу бариатричної операції. Вперше в Україні були впровадженні такі сучасні бариатричні операції, як: лапароскопічне некероване бандажування шлунка, лапароскопічна рукавна резекція та лапароскопічне мінішунтування шлунка. Розроблений алгоритм вибору способу бариатричного втручання, який на основі індивідуалізації показників загального стану хворого та з врахуванням особливостей харчової поведінки пацієнтів передбачає пріоритетне застосування операції лапароскопічного шунтування шлунка.

Основні положення роботи викладені у 213 наукових друкованих працях, 2 монографіях та 8 патентах на корисні моделі та винаходи. Згідно бази даних Scopus кількість посилань складає 21, h-індекс дорівнює 1. Згідно бази даних Google Scholar загальна кількість посилань складає 43, h-індекс дорівнює 4, i10-індекс – 1. За останні 5 років: бібліографічні посилання – 19, h-індекс – 3.

Тивончук О.С.

Довідку про претендента та його
підпис засвідчую

Директор інституту,
доктор медичних наук, професор,
член-кореспондент Національної
академії медичних наук України

О.Ю. Усенко